

НАРЕДБА за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми

Приета с ПМС № 169 от 29.07.2003 г., обн., ДВ, бр. 69 от 5.08.2003 г., в сила от 6.09.2003 г., отм., бр. 70 от 9.09.2011 г., в сила от 10.11.2011 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 9/2003 г., стр. 257

Библиотека закони - АПИС, т. 5, р. 4, № 420з

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. При увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми и при неспазване на определените в разрешителните емисионни норми и ограничения на юридическите лица и едноличните търговци се налагат санкции по реда на наредбата.

Чл. 2. (1) Санкциите по чл. 1 се налагат със заповед на министъра на околната среда и водите.

(2) Министърът на околната среда и водите може да упълномощи длъжностни лица от системата на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) да налагат санкции за констатирани замърсявания или увреждания на околната среда.

(3) Със заповедта по ал. 1 министърът на околната среда и водите или упълномощеното от него длъжностно лице определя размера на санкцията и времето, за което тя се налага.

(4) Размерът на санкцията по ал. 1 се определя по реда на глава трета.

Чл. 3. (1) Санкциите са еднократни и текущи.

(2) Еднократна санкция се налага за всяко допуснато залпово или аварийно замърсяване или увреждане на околната среда над установените норми.

Чл. 4. Дължимите суми по наложените санкции се превеждат в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда и в общинските бюджети по реда на чл. 9 .

Глава втора РЕД ЗА НАЛАГАНЕ НА САНКЦИИ

Чл. 5. (1) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него длъжностно лице налага със заповед санкция след извършена проверка от контролните органи на МОСВ и съставен констативен протокол.

(2) Заповедта по ал. 1 съдържа:

1. номер и дата на издаване;
2. номер и дата на констативния протокол;
3. наименование на юридическото лице или едноличния търговец, седалище, данъчен номер, БУЛСТАТ;
4. трите имена и единния граждански номер на законния представител на юридическото лице или едноличния търговец;
5. фактическите и правните основания за издаване на заповедта;
6. разпоредителна част, с която се определят размерът и времето, за което се налага санкцията, начинът и срокът за изпълнението;
7. орган, пред който може да се обжалва заповедта, и срок за обжалване;
8. подпис на длъжностното лице, издало заповедта - министър или упълномощено от него длъжностно лице.

Чл. 6. (1) Министърът на околната среда и водите утвърждава образеца на констативен протокол по чл. 5, ал. 1 .

(2) Констативният протокол се съставя в два еднообразни екземпляра и съдържа:

1. номер и дата на съставянето;
2. трите имена на съставителя и длъжността му;
3. наименование на юридическото лице или едноличния търговец по чл. 1 , седалище, данъчен номер, БУЛСТАТ; трите имена и единния граждански номер на законния представител на юридическото лице или едноличния търговец (личен номер за чужденец);
4. трите имена, длъжност и адрес на представител на лицата по чл. 1 , присъствал при проверката, единен граждански номер (личен номер за чужденец);
5. трите имена, адрес и единен граждански номер на свидетелите - в случаите, в които се налага да бъдат привлечени свидетели;
6. режима на работа на предприятието - фактически или осреднени работни часове за

месец (в случаите на сезонна работа на предприятието или на отделни производства);

7. описание на извършената проверка, констатираните факти и обстоятелства:

а) при прилагане на чл. 14 - пробоотборните точки, количеството на заустените отпадъчни води, наличие на индивидуални емисионни ограничения от разрешителното за заустване на отпадъчни води или от комплексното разрешително и др.;

б) при прилагане на чл. 15 - вида на източниците на емисии и броя на работещите източници;

в) при прилагане на чл. 16 - местонахождението, размера на замърсените площи и вида на замърсителя или причинителя на увреждания на земната повърхност и/или почвата;

8. предписания;

9. обяснения или възражения на представителя на лицата по чл. 1 , присъствал на проверката;

10. подписи на извършилия проверката, на представителя на лицата по чл. 1 , присъствал на проверката, или на свидетелите.

Чл. 7. (1) Когато замърсяването или увреждането на околната среда над допустимите норми се установява с измервания и/или лабораторни изпитвания и анализи, към констативния протокол се прилагат протоколите от тези измервания и/или изпитвания и анализи.

(2) Контролните органи на МОСВ вземат проби в присъствието на представител на лицето по чл. 1 , чийто обект е източник на замърсяване или увреждане на околната среда.

(3) Когато представителят по ал. 2 откаже да присъства при констатиране на замърсяването или на увреждането на околната среда или не подпише констативния протокол, контролните органи на МОСВ осигуряват двама свидетели.

(4) При измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, се съставя и констативен протокол съгласно приложение № 1 към чл. 20, ал. 3, чл. 23, ал. 1 и чл. 36, ал. 1 от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (обн., ДВ, бр. 31 от 1999 г.; изм., бр. 52 от 2000 г.).

(5) Вземането на проби, измерванията, изпитванията и анализите се извършват от акредитирани лаборатории или от лаборатории с нормативно и метрологично осигуряване на измерванията в системата на МОСВ, както и от лаборатории, извършващи собствени периодични измервания на лицата по чл. 1 .

Чл. 8. (1) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него

длъжностно лице издава заповед за налагане на санкция в едномесечен срок от получаване на констативния протокол по чл. 5, ал. 1 и на протоколите от измерванията и/или изпитванията и анализите по чл. 7, ал. 1 .

(2) Към заповедта по ал. 1 се прилагат:

1. констативният протокол;

2. протокол/протоколи от измерванията и/или изпитванията и анализите, с които е установено замърсяване или е констатирано увреждане на околната среда.

(3) Заповедта за наложената санкция се връчва срещу подпис на законния представител на санкционираното лице лично или с обратна разписка в 15-дневен срок от издаването ѝ.

Чл. 9. (1) Санкционираното лице превежда дължимата сума по наложената санкция по сметката на съответната регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), на чиято територия е разположен източникът на замърсяване или е причинено увреждане, до 10-о число на всеки следващ месец.

(2) До 30-о число, а за февруари до 28-о число, на всеки следващ месец РИОСВ разпределят постъпленията от санкциите и ги превеждат по сметката на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда и на общинските бюджети в съотношение, регламентирано в чл. 64 и 65 от Закона за опазване на околната среда.

(3) Невнесените в срок санкции се събират заедно с лихвите върху данъци, такси и други държавни вземания по реда на Данъчния процесуален кодекс.

Чл. 10. (1) Санкционираните лица, които преустановят или намалят замърсяването или увреждането на околната среда, могат да предявят писмена молба до министъра на околната среда и водите или до упълномощеното лице по чл. 2, ал. 2 за отменяне или намаляване на санкцията.

(2) В случаите по ал. 1 контролните органи на МОСВ извършват проверка на обекта в 14-дневен срок от получаването на молбата по ал. 1.

(3) Министърът на околната среда и водите или упълномощеното лице по чл. 2, ал. 2 със заповед отменя санкцията, когато резултатите от проверката доказват прекратяване на замърсяването или увреждането на околната среда.

(4) Министърът на околната среда и водите или упълномощеното лице по чл. 2, ал. 2 със заповед намалява размера на санкцията, когато резултатите от проверката по ал. 2 доказват намаляване на замърсяването или увреждането.

Чл. 11. (1) При временно или постоянно спиране на дейността, предизвикала замърсяването или увреждането, санкционираните лица уведомяват контролните органи на МОСВ и представят официален документ, доказващ спирането на дейността.

(2) В случаите по ал. 1 министърът на околната среда и водите или упълномощеното лице по чл. 2, ал. 2 със заповед спира изпълнението на санкцията.

(3) При възобновяване на дейността по ал. 1 лицата по чл. 1 са длъжни в 3-дневен срок да уведомят писмено контролните органи на МОСВ, които в 14-дневен срок извършват проверка на обекта.

(4) Министърът на околната среда и водите или упълномощеното лице по чл. 2, ал. 2 отменя по реда на чл. 10, ал. 3 заповедта за наложената санкция, когато въз основа на извършената проверка по ал. 3 се констатира, че замърсяването или увреждането е преустановено.

(5) Министърът на околната среда и водите или упълномощеното лице по чл. 2, ал. 2 възобновява изпълнението на санкцията, когато въз основа на извършената проверка по ал. 3 се констатира, че замърсяването или увреждането не е преустановено.

Чл. 12. Когато контролните органи на МОСВ извършат проверка на санкционираните лица и констатират нови завишени стойности на замърсяващите вещества и показатели, министърът на околната среда и водите или упълномощеното лице по чл. 2, ал. 2 със заповед отменя наложената санкция и налага нова санкция по реда на чл. 7 и 8 .

Чл. 13. Лицата, на които са наложени санкции, могат да ги обжалват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Глава трета

ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА САНКЦИИТЕ ПРИ ЗАМЪРСЯВАНЕ ИЛИ УВРЕЖДАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НАД ДОПУСТИМИТЕ НОРМИ И ПРИ НЕСПАЗВАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ В РАЗРЕШИТЕЛНИТЕ ЕМИСИОННИ НОРМИ И ОГРАНИЧЕНИЯ

Раздел I

Санкции при замърсяване на водните обекти

Чл. 14. (1) На лицата по чл. 1 се налагат санкции при неспазване на определените в разрешително за заустване на отпадъчни води или в комплексното разрешително индивидуални емисионни ограничения или норми.

(2) Когато няма издадено разрешително по ал. 1, санкции се налагат, когато отпадъчните води не отговарят на нормите за съответната категория на водоприемника, в

който се заустават отпадъчните води.

(3) Санкциите се изчисляват на основата на единичния размер на санкцията за всяко замърсяващо вещество или показател, количеството вещества над нормата, дебита на отпадъчните води и времето, през което се изпускат.

(4) Замърсяващите вещества и показатели, единичният размер на санкцията за всяко от тях и формулите, по които се изчислява размерът на санкцията за всеки конкретен случай, са посочени в таблицата и в т. 1 от приложение № 1.

(5) Единичният размер на санкцията за замърсяващи вещества, които не са включени в таблицата на приложение № 1, се определя съгласно т. 2 на същото приложение по отношение на желязо, живак или амониев азот в зависимост от характера на замърсяващото вещество.

(6) Когато даден обект съгласно издаденото му разрешително има индивидуално емисионно ограничение за определено замърсяващо вещество, във формулата за изчисляване размера на санкцията се взема това ограничение.

(7) Изчисленият по реда на този член размер на санкцията се увеличава:

1. три пъти - когато замърсяването е в границите на национален парк, резерват или на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;

2. два пъти - когато замърсяването е в границите на останалите видове защитени територии или в районите на съществуващо и перспективно ползване на крайбрежните морски води.

Раздел II

Санкции при замърсяване на атмосферния въздух

Чл. 15. (1) На лицата по чл. 1 , които при осъществяване на своята дейност изпускат в атмосферния въздух отпадъчни газове, съдържащи вредни вещества (замърсители) над нормите за допустими емисии (концентрации на вредни вещества в отпадъчни газове), се налагат санкции.

(2) Санкциите за замърсяване на атмосферния въздух се изчисляват на основата на установения единичен размер на санкцията за всяко вредно вещество (замърсител), количеството им и времето, през което се изпускат.

(3) Вредните вещества (замърсители), единичният размер на санкцията за всяко от тях и формулата, по която се изчислява размерът на санкцията за всеки конкретен случай, са посочени в таблица 1 и в т. 1 от приложение № 2.

(4) Когато за даден обект е утвърдена временна норма съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух, Наредба № 1 от 1998 г. за условията и реда за утвърждаване на временни норми за емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни действащи обекти (ДВ, бр. 51 от 1998 г.) и/или Наредба № 3 от 1998 г. за условията и реда за утвърждаване на временни норми за емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни действащи обекти, свързани с националния горивно-енергиен баланс на страната (ДВ, бр. 51 от 1998 г.), във формулата за изчисляване на размера на санкцията се взема тази норма.

(5) Когато даден обект съгласно издаденото му разрешително има индивидуална норма за допустима емисия на определено вредно вещество (замърсител), във формулата за изчисляване размера на санкцията се взема тази норма.

(6) Единичният размер на санкцията за вредни вещества (замърсители), които не са включени в таблица 1 на приложение № 2, се определя по отношение на:

1. серен диоксид, когато вредното вещество (замърсител) е газообразно или парообразно, като се взема стойността на единичния размер на санкцията за производствени горивни и негоривни инсталации;

2. мед, когато вредното вещество (замърсител) е аерозол, като се взема стойността на единичния размер на санкцията за мед от таблица 1 на приложение № 2;

3. фенол, когато вредното вещество (замърсител) е летливо органично съединение, като се взема стойността на единичния размер на санкцията за фенол от таблица 1 на приложение № 2.

(7) За вещества, които предизвикват неприятни миризми и за тях няма норми за допустими емисии, санкциите се изчисляват съгласно таблица 2 на приложение № 2 и се налагат, когато на лицата по чл. 1 не са наложени други санкции по реда на този член.

(8) При констатирани превишения на нормите за допустими емисии по данни от извършен годишен собствен мониторинг от обекта замърсител санкцията се изчислява и налага за цялата изтекла година.

Раздел III

Санкции при увреждане или при замърсяване на земната повърхност и почвата

Чл. 16. (1) На лицата по чл. 1 , които причиняват увреждане или замърсяване на земната повърхност и почвата, се налагат санкции.

(2) Санкциите за увреждане или замърсяване на земната повърхност и почвата се изчисляват на основата на установения единичен размер на санкцията за увреждане или замърсяване на единица площ със съответния замърсител и площта на замърсената или

увредената земна повърхност и почва.

(3) Видовете замърсители и увреждания на земната повърхност и почвата, единичният размер на санкцията и начинът за изчисляване (формулите) са посочени в таблицата и в т. 1 и 2 от приложение № 3.

(4) За приватизирани обекти при констатирани стари замърсявания или увреждания на земната повърхност и почвата на лицето по чл. 1 , чийто обект замърсява или уврежда земната повърхност и почвата, се налага санкция за разликата в нивата на констатираното при проверката замърсяване или увреждане и констатираното замърсяване или увреждане преди приватизацията на обекта.

(5) Изчисленият по реда на този член размер на санкцията се увеличава:

1. три пъти - когато увреждането или замърсяването на земната повърхност и почвата е в границите на национален парк, резерват или на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;

2. два пъти - когато увреждането или замърсяването на земната повърхност и почвата е в границите на останалите видове защитени територии или в зоните на съществуващо и перспективно водоползване на морското крайбрежие;

3. два пъти - за земеделски земи от първа до четвърта категория включително;

4. един път и половина - за земеделски земи от пета и шеста категория.

(6) Точки 3 и 4 от ал. 5 не се прилагат за случаите на замърсяване или увреждане на земната повърхност и почвата със строителни, битови и производствени отпадъци, които нямат характер на опасни отпадъци и растителни отпадъци.

Раздел IV

Санкции за шумово натоварване и наднормени електромагнитни полета

Чл. 17. (1) На лицата по чл. 1 , чиято дейност предизвиква натоварване на околната среда, свързано с шум и електромагнитни полета (ЕМП) с нива над нормите, се налагат санкции.

(2) Санкциите за превишаване допустимите нива на шума и за напрегнатост или енергийна плътност на електромагнитните полета се изчисляват на основата на установения единичен размер на санкцията за единица превишение на съответните норми, превишението на нормите и времето, през което е извършено нарушението.

(3) В случаите, в които се налага санкция за шумово натоварване и за наднормени електромагнитни полета, единичният размер на санкцията и формулата, по която се изчислява общият размер на санкцията, са посочени в таблици 1 и 2 и в т. 1 от приложение № 4.

Глава четвърта

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА САНКЦИИТЕ

Чл. 18. (1) Ако санкционираните по реда на наредбата лица предприемат действия за постигане на установените норми в съответствие с одобрени от министъра на околната среда и водите инвестиционни програми, те заплащат 10 на сто от дължимите санкции.

(2) За прилагането на процедурата по ал. 1 санкционираното лице депозира в МОСВ молба, към която се прилагат:

1. описание на дейността/дейностите или мероприятията, които трябва да се извършат, за да се приведат инсталациите в съответствие с нормативните изисквания по опазване на околната среда или за отстраняване на причинените увреждания на околната среда;

2. необходимите инвестиции за осъществяване на дейността/дейностите или мероприятията;

3. дата (месец/година), когато се планира началото на дейността/мероприятието;

4. дата (месец/година), когато се планира приключването на дейността/мероприятието или въвеждането в експлоатация;

5. описание на специфичния резултат с конкретни стойности (намаляване на емисиите, ликвидиране на настъпили вредни изменения на почвата и др.);

6. описание на начина, по който може да се контролира извършената дейност;

7. график и годишно приключване на разходите и финансова обосновка на разходите по години в съответствие с графика за изпълнение на инвестиционната програма за привеждане в съответствие;

8. справка за наложените и издължените санкции към датата на подаване на молбата;

9. становище на съответната РИОСВ и/или басейнова дирекция;

10. при необходимост могат да бъдат изисквани и други документи и справки.

(3) Вдномесечен срок от подаването на всички необходими документи министърът

на околната среда и водите се произнася по молбата и заявителят се уведомява за:

1. удовлетворяване на молбата, като заповедта за промяна на санкцията се издава и влиза в сила от началната дата, посочена в ал. 2, т. 3;
2. неудовлетворяване на молбата (издава мотивиран отказ).

Чл. 19. В съответствие с етапите, предвидени в графика за изпълнение, се изготвя периодично съвместен протокол между санкционираното лице и съответната РИОСВ и/или басейнова дирекция.

Чл. 20. (1) При неизпълнение на инвестиционните програми по чл. 18 в установените срокове министърът на околната среда и водите постановява заплащане в трикратен размер на дължимата месечна санкция за целия първоначален период.

(2) Не се допуска удължаване на сроковете за изпълнение на инвестиционните програми по чл. 18 .

(3) Разпоредбата на чл. 18, ал. 1 не се прилага, когато за дейността на санкционираното лице е утвърдена временна норма съгласно чл. 10 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, Наредба № 1 от 1998 г. за условията и реда за утвърждаване на временни норми за емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни действащи обекти и Наредба № 3 от 1998 г. за условията и реда за утвърждаване на временни норми за емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни действащи обекти, свързани с националния горивно-енергиен баланс на страната.

(4) Разпоредбата на чл. 18, ал. 1 не се прилага, ако в разрешителното на санкционираното лице е записана индивидуална норма, по-висока от нормата за допустима емисия на вредно вещество (замърсител), за което е наложена санкцията.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. При увреждане или замърсяване, което е предизвикано от непредвидими природни бедствия, не се налагат санкции.

§ 2. По смисъла на наредбата "залпово замърсяване" е замърсяване (изпускане на замърсяваща емисия), което може да настъпи и като следствие от авария, но действието му има временен характер и може да предизвика значителни последици.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 69, ал. 2 и чл. 70 от Закона за опазване на околната среда във връзка с чл. 83, ал. 1 и 2 от Закона за административните нарушения и наказания и отменя Наредбата за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми, приета с Постановление

№ 24 на Министерския съвет от 1993 г. (обн., ДВ, бр. 15 от 1993 г.; изм. и доп., бр. 101 от 1995 г., бр. 34 от 1997 г., бр. 63 от 1999 г. и бр. 107 от 2000 г.).

§ 4. Наредбата влиза в сила един месец след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 5. Започналите производства по реда на Наредбата за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми се довършват по досегашния ред.

§ 6. Изпълнението на наредбата се възлага на министъра на околната среда и водите.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Постановление № 247 на Министерския съвет от 30 август 2011 г. за приемане на Наредба за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения

(ДВ, бр. бр. 70 от 2011 г., в сила от 10.11.2011 г.)

§ 1. Отменя се Наредбата за реда за определяне и налагане на санкции при увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми, приета с Постановление № 169 на Министерския съвет от 2003 г. (ДВ, бр. 69 от 2003 г.).

§ 2. Постановлението влиза в сила два месеца след обнародването му в "Държавен вестник".

Приложение № 1

към чл. 14

Таблица. Замърсяващи вещества и показатели и единични размери на санкциите при замърсяване на водните обекти

№ по ред	Наименование	Единичен размер на санкцията (в лв. на kg)
1.	БПК, ХПК (бихроматна), окисляемост (перманганатна) *	0,45
2.	Азот амониев	1,50
3.	Азот нитратен	0,15

4.	Азот нитритен	34,00
5.	Общ азот **	0,50
6.	Фосфати (орто) или общ фосфор ***	1,40
7.	Сероводород	20,00
8.	Неразтворени вещества	0,15
9.	Нефтопродукти	52,00
0.	1 рН Активна реакция (рН) - за единица	0,05
1.	1 Екстрахируеми вещества	0,60
2.	1 Цианиди	27,00
3.	1 Живак	2000,00
4.	1 Кадмий	200,00
5.	1 Олово	41,00
6.	1 Мед	4,50

7.	1	Никел	10,00
8.	1	Цинк	0,60
9.	1	Манган	7,00
0.	2	Желязо	1,40
1.	2	Хром (шествалентен)	41,00
2.	2	Хром (тривалентен)	4,50
3.	2	Арсен	41,00
4.	2	Феноли	27,00
5.	2	Анионактивни детергенти	1,40
6.	2	Формалдехид	2,80
7.	2	Капролактам	1,40

* Санкцията се налага само за един от трите показателя, определен от контролния орган, в зависимост от вида на замърсяване на отпадъчните води.

** Ако се налага санкция по този показател, не се налагат санкции по показателите азот амониев, азот нитритен и азот нитратен.

*** Санкцията се налага само за един от двата показателя, определен от контролния орган, в зависимост от вида на замърсяване на отпадъчните води.

1. Размерът на санкцията се изчислява, както следва:

а) за замърсяващи вещества по формулата

$$A = \sum_{i=1}^n Q(K_{fi} - K_{ni}) \cdot T \cdot C \cdot 3,6 \cdot 10^{-3}$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (месец, еднократно или за период от време);

Q - дебитът на отпадъчните води (l/s);

K_f - фактическата концентрация на i-тото замърсяващо вещество в отпадъчните води (мг/куб. дм);

K_n - индивидуалното емисионно ограничение, определено в разрешителното за заустване на отпадъчни води или в комплексното разрешително (мг/куб. дм).

Ако няма разрешително, K_n е емисионната норма за i-тото замърсяващо вещество във водите на водоприемника, в който се заустват отпадъчните води (мг/куб. дм);

T - времето, през което се изпускат отпадъчни води в часове за периода, за който се налага санкцията (месец, еднократно или за период от време);

C - единичният размер на санкцията за i-то замърсяващо вещество (лв./kg);

i - 1, 2..., n - броят замърсяващи вещества или показатели;

б) за показателя активна реакция (рН) се прилага формулата за води с алкална реакция:

$$A = Q(K_f - K_n)T.C, \text{ или}$$

формулата за води с кисела реакция:

$$A = Q(K_n - K_f)T.C,$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (месец, еднократно или за период от време);

K_n - нормата за допустима стойност на активната реакция (рН), определена съгласно действащите нормативни изисквания за водните обекти или индивидуалните емисионни ограничения;

K_f - фактичестката стойност на активната реакция (рН);

Q - дебитът на отпадъчните води (l/s);

T - времето, през което се изпускат отпадъчни води в часове за периода, за който се налага санкцията (месец, еднократно или за период от време);

C - единичният размер на санкцията в левове за единица рН превишение на литър отпадъчни води.

2. За замърсяващи вещества, които не са включени в таблицата, единичният размер на санкцията се определя по следната формула:

$$C_i = C_j \cdot \frac{ПДК_j}{ПДК_i},$$

където:

C е единичният размер на санкцията за i-тото замърсяващо вещество

i

(лв./kg);

C - единичният размер на санкцията за:

j

а) желязо от таблицата, ако се изчислява единичният размер на санкцията за метални йони;

б) живак от таблицата, ако се изчислява единичният размер на санкцията за опасни вещества и радионуклеиди;

3. амониев азот от таблицата, ако се изчислява единичният размер на санкцията за останалите замърсяващи вещества (лв./kg);

ПДК - пределно допустимата концентрация (емисионната норма) на

j
желязо, живак или амониев азот във водите на водоприемника, в който се заустват отпадъчните води (мг/куб. дм);

ПДК - пределно допустимата концентрация (емисионната норма) на i-то
i

замърсяващо вещество във водите на водоприемника, в който се заустват отпадъчните води (мг/куб. дм).

Приложение № 2

към чл. 15

Таблица 1. Вредни вещества (замърсители) и единичните размери на санкциите при замърсяване на атмосферния въздух

№ по ред	Наименование	Единичен размер на санкцията (в лв. на кг)
1.	Азотни оксиди	0,15
	- от горивни енергийни източници	0,25
2.	Амоняк	0,12
3.	Серен диоксид:	
	- За горивни инсталации с топлинна мощност над 500 MW	0,001
	- За горивни инсталации с топлинна мощност от 300 до 500 MW	0,006
	- За горивни инсталации с топлинна мощност от 100 до 300 MW	0,005
	- За горивни инсталации с топлинна мощност от 50 до 100 MW	0,03

	- За горивни инсталации с топлинна мощност от 0,5 до 50 MW	0,02
	- За производствени горивни и негоривни инсталации	0,008
4.	Сероводород	2,80
5.	Прах:	
	- При дебити до 20 000 Nm ³ /h	0,12
	- При дебити от 20 001 до 60 000 Nm ³ /h	0,10
	- При дебити над 60 000 Nm ³ /h	0,08
6.	Сажди	0,30
7.	Кадмий	90,00
8.	Мед	3,00
9.	Олово	30,00
10	Цинк	2,20
11	Арсен	9,00

12	Серовъглерод	2,80
13	Хлороводород (солна киселина)	0,12
14	Сярна киселина	10,00
15	Феноли	2,20
16	Хлор	0,22
17	Общи въглеводороди	5,00

1. Размерът на санкцията се изчислява по формулата:

$$A = \sum_{i=1}^n \Gamma \cdot (K_{fi} - K_{ni}) \cdot T \cdot C_i \cdot 3,6 \cdot 10^{-3}$$

където:
 A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (месец, еднократно или за период от време);
 Γ - количеството на изпусканите в атмосферния въздух отпадъчни газове (Nm³/s);
 Кф - фактическата концентрация на i-тото вредно вещество (замърсител) в отпадъчните газове (mg/Nm³);

Кн - нормите за допустими емисии на вредни вещества (замърсители) в

i

з

отпадъчните газове (mg/Nm³);

T - времето, през което се изпускат отпадъчни газове в атмосферния въздух (h);

C - единичният размер на санкцията за i-тото вредно вещество

i

(замърсител) (лв./kg);

i - 1, 2,..... n - броят вредни вещества (замърсители).

2. За вредни вещества (замърсители), които не са включени в табл. 1, единичният размер на санкцията се изчислява по формулата:

$$C_i = C_j \frac{ПДК_j}{ПДК_i}$$

където:

C е единичният размер на санкцията за i-тото вредно вещество

i

(замърсител) (лв./kg);

C - единичният размер на санкцията за:

j

а) серен диоксид от табл. 1, когато вредното вещество (замърсител) е газо- или парообразно (лв./kg);

б) мед от табл. 1, когато вредното вещество (замърсител) е аерозол (лв./kg);

в) фенол от табл. 1, когато вредното вещество (замърсител) е летливо органично съединение (лв./kg).

ПДК :

j

- средночасовата пределно допустима концентрация за серен диоксид (мг/куб. м);

- средноденоношната пределно допустима концентрация за мед (мг/куб. м);

- максимално еднократната пределно допустима концентрация* за фенол (мг/куб. м).

* Концентрация, отнасяща се за 60-минутна краткосрочна експозиция.

ПДК - пределно допустимата концентрация (максимално еднократна) за

i

i-то вредно вещество (замърсител) в мг/куб. м.

Таблица 2. Единични размери на санкциите за вещества, предизвикващи неприятни миризми

Разстояние от границите на площадката на обекта	Размер на санкцията (в лв. на месец)
до 100 м	420
до 500 м	840
до 1000 м	1250
над 1000 м	2000

Приложение № 3

към чл. 16

Таблица. Видове замърсители и увреждания на земната повърхност и почвата и единични размери на санкциите

№ по ред	Наименование	Единичен размер на санкцията (в лв./m ²)
1.	Нефтопродукти	17,00
2.	Опасни отпадъци	17,00
3.	Строителни отпадъци	6,00
4.	Битови отпадъци	4,50

5.	Производствени отпадъци, които нямат характер на опасни отпадъци	12,00
6.	Пестициди, за които ПДК е:	
	- до 0,005 mg/kg	3,50
	- от 0,06 mg/kg до 0,5 mg/kg	2,00
	- над 0,5 mg/kg	1,10
7.	Тежки метали и металоиди:	
	- олово над ПДК	31,00
	- мед над ПДК	12,00
	- цинк над ПДК	17,00
	- живак над ПДК	50,00
	- кадмий над ПДК	29,00
	- кобалт над ПДК	14,00
	- никел над ПДК	14,00
	- хром над ПДК	14,00
	- арсен над ПДК	50,00

8.	Растителни отпадъци	2,30
9.	Оборски тор и торова течност	6,50
10	Минерални торове	7,00
11	Радиоактивни вещества	58,00
12	Отпадъчни води	6,00
13	Вкисляване на почвата	37,00
14	Засоляване на почвата	37,00
15	Заблатяване на почвата	3,50
16	Физическо увреждане на почви, в т. ч. ерозия и нарушаване на хумусния слой	8,40
17	Изгаряне на стърнища и растителни отпадъци	8,40

1. Размерът на санкциите за отделните замърсители, с изключение на тежки метали, металоиди, пестициди и нефтопродукти, за които се вземат и анализират почвени проби, се изчислява по формулата:

$$A = S.C,$$

където:

A е размерът на санкцията (в лв.);

S - замърсената или увредената площ (m²);

C - единичният размер на санкцията за замърсяване или увреждане на 1 m² площ.

2. Размерът на санкциите за тежки метали, металоиди, пестициди и нефтопродукти се изчислява по следните формули:

$$A = K.S.C,$$

където:

A е размерът на санкцията (в лв.);

K - коефициент, отразяващ степента на замърсяване;

Кф

$$K = \frac{K_f}{K_n},$$

Кн

където:

Кф е фактическото съдържание на замърсяващо вещество (mg/kg);

Кн - пределно допустимата концентрация (mg/kg);

S - замърсената или увредената площ (m²);

C - единичният размер на санкцията за замърсяване или за увреждане на 1 m² площ.

3. За приватизирани обекти при констатирани стари замърсявания и увреждания размерът на санкциите по т. 1 и 2 се определя, като:

а) за S се прилага формулата:

$$S = S_2 - S_1,$$

2 1

където:

S₂ е замърсената или увредената площ (m²);

S₁ - замърсената или увредената площ в момента на проверката (m²);

2

S₁ - замърсената или увредената площ преди приватизацията на обекта

1

(m²);

б) за коефициента K се прилага формулата:

Кф2 - Кф1

$$K = \frac{K_{f2} - K_{f1}}{K_n}$$

Кн

където:

Кф е фактическото съдържание на замърсяващото вещество в момента на
2

проверката (mg/kg);

Кф - фактическото съдържание на замърсяващото вещество преди

1

приватизацията (mg/kg);

Кн - пределно допустимата концентрация (mg/kg).

4. Общият размер на санкцията се определя като сбор от санкциите, изчислени поотделно за всеки вид замърсител или причинено увреждане на земната повърхност и почвата съгласно табл. 1. 5. В случаите, когато замърсяването е извършено със смесени отпадъци

от различен вид, размерът на санкцията се изчислява за отпадъка с най-висок единичен размер по формулите, дадени в т. 1, 2 и 3.

Приложение № 4

към чл. 17

Таблица 1. Места на шумово натоварване и размер на санкцията за единица превишение над допустимите норми

№ по ред	Място на констатиране и измерване на шумово натоварване	Санкция за единица превишение (в лв./dB)
1.	Жилищна зона	5,20
2.	Зони на детски, здравни и учебни заведения	6,80
3.	Зони за отдих	5,20
4.	Промислени зони, с действащи в тях промишлени предприятия - източници на шум	2,30

Таблица 2. Честотен обхват и напрегатост или плътност на енергийния поток на електромагнитните полета (ЕМП) и размер на санкцията за единица превишение на нормите

№ по ред	Честотен обхват	Санкция за единица превишение на обхвата (в лв.)
1.	От 30 kHz до 300 kHz (V/m)	3,80
2.	От 300 kHz до 3 MHz (V/m)	3,80
3.	От 3 MHz до 30 MHz (V/m)	3,80
4.	От 30 MHz до 300 MHz (V/m)	5,30
5.	От 0,3 GHz до 30 GHz ($\mu\text{W}/\text{cm}^2$)	5,30

Размерът на санкцията се изчислява по формулата:

$$A=(E_f - E_n).T.C,$$

където:

A е размерът на санкцията в левове за периода, за който се налага (месец, еднократно или за период от време);

E_f - измереното ниво на шума (dB), напрегнатост на ЕМП (V/m) или плътност на енергийния поток на ЕМП (mW/cm^2);

E_n - допустимата норма за ниво на шума, напрегнатост или плътност на енергийния поток за ЕМП;

C - единичният размер на санкцията за единица превишение на нормите (в лв.);

T - времето, през което е превишено нивото на шума, напрегнатостта или плътността на енергийния поток (h).